

LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINĖ PROKURATŪRA

I. Pranešėjų apsauga

Kita prioritetinė Vidaus tyrimų skyriaus funkcija – užtikrinti Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo (toliau – Pranešėjų apsaugos įstatymas, PAĮ) reikalavimų vykdymą.

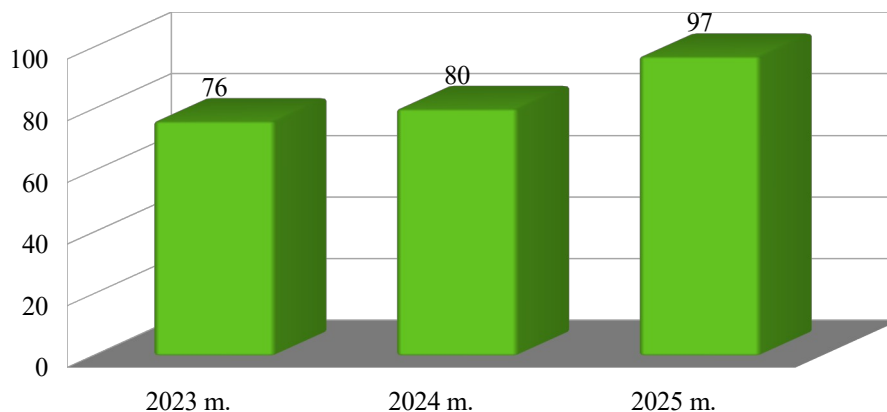
2025 m. Vidaus tyrimų skyrius ne tik nagrinėjo asmenų pranešimus, pateiktus pagal PAĮ, ir priėmė sprendimus dėl pranešėjo statuso suteikimo/nesuteikimo, atliko tyrimus dėl galimo neigiamo poveikio pranešėjams taikymo, atstovavo Lietuvos Respublikos prokuratūrą bylose, susijusiose su pranešėjų apsauga, bet ir aktyviai prisidėjo prie PAĮ sklaidos.

1. Pranešimų nagrinėjimas

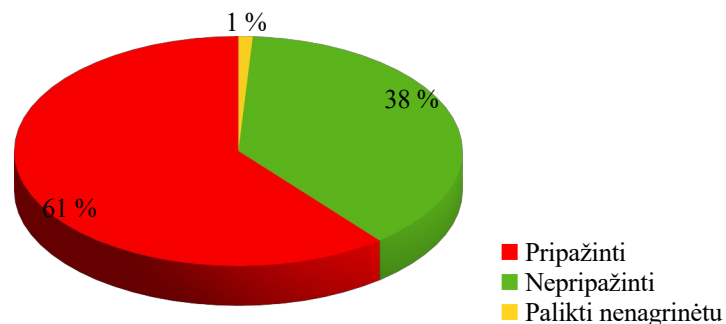
1.1. Statistika

2025 m. gauti 97 pranešimai apie pažeidimą, pateikti pagal PAĮ. 2024 m. gauta 80 pranešimų, 2023 m. – 76 pranešimų. Iš viso 2025 m., lyginant su 2024 m., buvo gauta 21 proc. daugiau pranešimų apie pažeidimą.

*Pranešimų, pateiktų pagal PAĮ, statistika
2023-2025 m.*

Sprendimai dėl pranešėjo statuso 2025 m.

2025 m. priimti 59 sprendimai pripažinti asmenis pranešėjais, t. y. 61 proc. pateiktų pranešimų apie pažeidimą atitiko PAĮ reikalavimus. 37 kartus buvo priimtas sprendimas nepripažinti pranešėju, o 1 pranešimas apie pažeidimą paliktas nenagrinėtu.

1.2. Veikos, apie kurias pranešę asmenys buvo pripažinti pranešėjais

2025 m. pranešėjais pripažinti asmenys, pranešę apie šiuos pažeidimus:

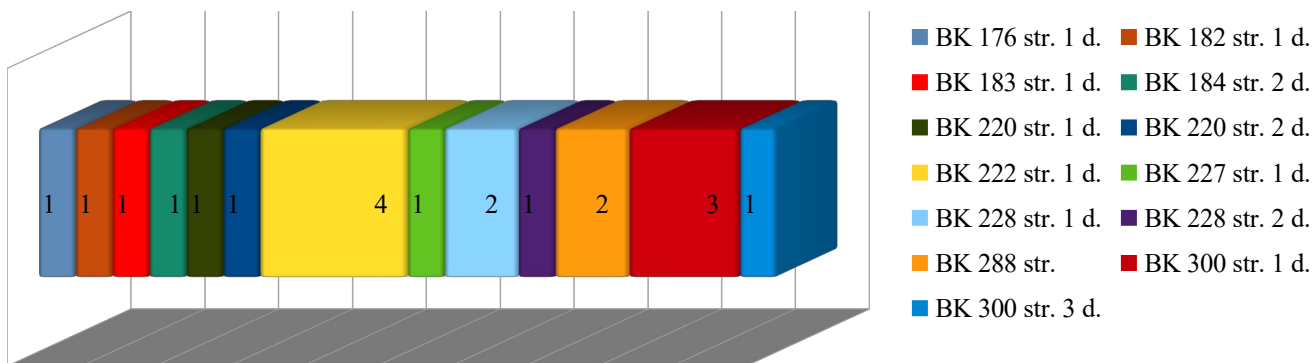
1) neskaidrus viešųjų lėšų naudojimas; 2) korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos (piktnaudžiavimas, papirkimas, tarnybos pareigų neatlikimas); 3) neskaidrus ES paramos lėšų skyrimas; 4) ES paramos lėšų pasisavinimas ir iššvaistymas; 5) tyčinis bankrotas; 6) turto pasisavinimas ir iššvaistymas; 7) PVM sukčiavimas; 8) apgaulingas finansinės apskaitos tvarkymas ir (arba) organizavimas; 9) darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimai; 10) viešųjų pirkimų reikalavimų pažeidimai; 11) dokumentų klastojimas; 12) pranešimų apie higienos normų pažeidimus ignoravimas, higienos normas pažeidžiančių darbuotojų dangstymas; 13) sukčiavimas; 14) asmens duomenų apsaugos pažeidimai; 15) trukdymas ikiteisminiam tyrimui; 16) neskaidrios valstybės tarnautojų/darbuotojų skyrimo į pareigas procedūros; 17) Lietuvos Respublikos darbo kodekso pažeidimai; 18) pažeidimai vykdant audito procedūras; 19) Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimų nesilaikymas; 20) finansų rinką reguliuojančių teisės aktų pažeidimai; 21) Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimai; 22) Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pažeidimai; 23) kišimasis į valstybės tarnautojo veiklą; 24) Pranešėjų apsaugos įstatymo pažeidimai (įstaigoje neįdiegtas vidinis kanalas); 25) mobingas; 26) administracinių resursų naudojimas fiktyviems veiksams.

1.3. Pranešimuose pateiktos informacijos nagrinėjimo rezultatai*

Iš viso pagal 2025 m. pateiktus 17 pranešimų buvo atliekama 13 ikiteisminių tyrimų* (pagal pateiktus 13 pranešimų pradėti 9 ikiteisminiai tyrimai, 4 pateikti pranešimai buvo prijungti prie 4 jau atliekamų ikiteisminių tyrimų). Pagal 2024 m. pateiktus pranešimus buvo atliekama 10 ikiteisminių tyrimų, o 2023 m. – 12.

2025 m. daugiausiai ikiteisminių tyrimų buvo pradėta dėl apgaulingo finansinės apskaitos tvarkymo ir (arba) organizavimo (BK 222 straipsnis), piktnaudžiavimo (BK 228 straipsnis) ir dokumento suklastojimo ar disponavimo suklastotu dokumentu (BK 300 straipsnis).

Pagal 2025 m. pateiktus pranešimus ikiteisminiai tyrimai atliekami dėl šių BK numatytų nusikalstamų veikų:

2025 m. daugiausiai ikiteisminių tyrimų buvo atliekama dėl apgaulingo finansinės apskaitos tvarkymo ir (arba) organizavimo (BK 222 straipsnis), piktnaudžiavimo (BK 228 straipsnis) ir dokumento suklastojimo ar disponavimo suklastotu dokumentu (BK 300 straipsnis).

*Pažymėtina, kad kai kuriuose pranešimuose nurodytos informacijos nagrinėjimas pagal kompetenciją buvo perduotas kelioms institucijoms, todėl atsakymus dėl to paties pranešimo nagrinėjimo tam tikrais atvejais pateikė kelios institucijos.

Įvertinus pranešimuose pateiktą informaciją 2025 m. priimti 26 nutarimai atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. 2024 m. buvo priimta 18 nutarimų atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.

2023 m. – 13 nutarimų atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.

2025 m. daugiausiai kartų nutarimuose atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą buvo vertinta informacija dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų, numatytų BK 184 straipsnyje (Turto iššvaistymas), BK 222 straipsnyje (Apgaulingas finansinės apskaitos tvarkymas ir (arba) organizavimas), BK 228 straipsnyje (Piktnaudžiavimas) ir BK 300 straipsnyje (Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu).

Dar 3 atvejais pranešimus išnagrinėjo prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrių prokurorai. Visais atvejais buvo atsisakyta taikyti viešojo intereso gynimo priemonės.

Kitų institucijų pateikti duomenys apie pranešimuose nurodytos informacijos nagrinėjimą: 2 atvejais nustatyti darbų saugos ir sveikatos pažeidimai (1 atveju įmonės vadovui surašytas reikalavimas pašalinti pažeidimus ir pateiktos rekomendacijos, kitu atveju pradėta administracinė teisena). 2 atvejais buvo nustatyti mokesčiai pažeidimai – įmonę įspėjus, pažeidimai buvo ištaisyti. 1 atveju buvo nustatyti pažeidimai, susiję su darbo teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nesilaikymu ir įstaigos vadovui pateiktos rekomendacijos. 1 atveju nustatyti aplinkosaugos pažeidimai, taikyta administracinė atsakomybė. 1 atveju konstatuota, kad pažeistas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas. 1 atveju nustatyti viešųjų pirkimų procedūrų pažeidimai. 1 atveju nustatyti pažeidimai, susiję su gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklių nesilaikymu. 5 atvejais gauta informacija, kad dėl pateiktų pranešimų įstaigose pradėti tyrimai. 16 atvejų pagal pateiktą informaciją įstaigos tyrimų nepradėjo, tačiau pateikė išaiškinimus. 8 atvejais atlikus informacijos vertinimą pažeidimų nenustatyta. 2 atvejais pateikti išaiškinimai dėl galimo asmenų teisių gynimo būdo.

Iš 97 pateiktų pranešimų tyrimo organizavimui nebuvo perduoti iš viso 9 pranešimai apie pažeidimą, nes: 2 atvejais pateikti išaiškinimai dėl galimo asmenų teisių gynimo būdo; 4 atvejais pateikta informacija jau buvo išnagrinėta anksčiau; 3 atvejais nenurodyta konkreti informacija apie pažeidimą, o paprašius patikslinti informaciją, tokia informacija nebuvo pateikta.

2. Teismo procesai

2025 m. Vidaus tyrimų skyrius pagal įgaliojimą atstovavo Generalinei prokuratūrai 7 bylose, kuriose buvo nagrinėjami pareiškėjų skundai, susiję su pranešėjų apsauga. 3 atvejais buvo nagrinėjami skundai dėl asmenų nepripažinimo pranešėjais (apskūsti sprendimai nepripažinti pranešėju), 3 atvejais buvo nagrinėjamos bylos, susijusios su neigiamo poveikio pranešėjams taikymu, 1 atveju buvo nagrinėjamas pareiškėjo skundas dėl atsakymo panaikinimo. Taip pat 2 bylose 2025 m. buvo priimti galutiniai teismo sprendimai. 1 byloje buvo nagrinėjamas pareiškėjo skundas, kuriuo apskūstas sprendimas nepripažinti pranešėju. Teismo sprendimu panaikintas sprendimas nepripažinti pranešėju ir Generalinė prokuratūra įpareigota priimti naują sprendimą dėl pareiškėjo pranešime pateiktos informacijos pagal PAĮ nuostatas. 1 byloje, kurioje Generalinė prokuratūra turėjo trečiojo suinteresuoto asmens statusą, apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad pranešėjui pritaikyta tarnybinė nuobauda negali būti vertintina kaip neigiamas poveikis.

Iš 37 sprendimų nepripažinti pranešėjais, priimtų 2025 m., teismui buvo apskūstas 1 sprendimas, 2024 m. buvo apskūsti 2 sprendimai, o 2023 m. sprendimai nepripažinti pranešėjais nebuvo skundžiami teismui.

3. Sprendimų dėl pranešėjų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonių taikymo priėmimas

3.1. Dėl neigiamo poveikio

2025 m. dėl neigiamo poveikio priemonių taikymo kreipėsi 9 asmenys (2023 m. ir 2024 m. kreipėsi po 8 asmenis).

Patirtas neigiamas poveikis, dėl kurio teikti pranešimai: 1) žala reputacijai; 2) atleidimas iš darbo; 3) nušalinimas nuo pareigų; 4) nepagrįstas darbo funkcijų pakeitimas; 5) tarnybinių patikrinimų/veiklos patikrinimų pradėjimas; 6) tarnybinių nuobaudų skyrimas; 7) darbuotojo teisės dirbti nuotoliniu būdu ribojimas.

Dėl pateiktų pranešimų buvo reaguota PAĮ 11 straipsnyje numatyta tvarka.

3.2. Dėl atlyginimo ir kompensavimo

2025 m. iš viso buvo gauti 4 prašymai dėl atlyginimo už vertingą informaciją. 2 iš jų buvo išnagrinėti ir abiem atvejais pranešėjams skirtas atlyginimas už vertingą informaciją (vienu atveju skirtas 5000 Eur atlyginimas, kitu atveju 1000 Eur atlyginimas). 2 prašymų nagrinėjimas nebaigtas iki kalendorinių metų pabaigos. 2024 m. ir 2023 m. nei vienam pranešėjui nebuvo skirtas atlyginimas už vertingą informaciją.

Prašymų dėl kompensavimo už neigiamus padarinius 2025 m. nebuvo gauta. 2024 m. prašymų dėl kompensavimo už neigiamus padarinius taip pat nebuvo gauta, o 2023 m. buvo gauti 3 prašymai, tačiau kompensacija nebuvo išmokėta nei vienam pranešėjui.

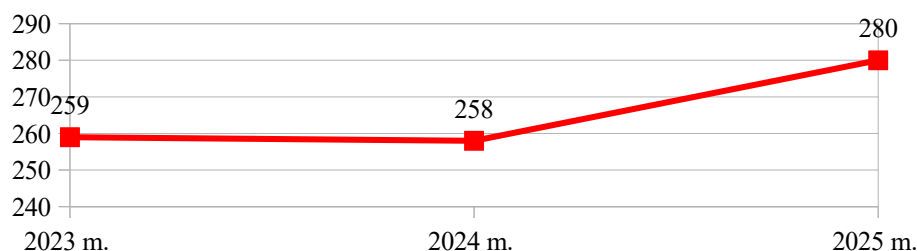
3.3. Dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos duomenimis, 2025 m. buvo gauti 9 asmenų, kuriems suteiktas pranešėjo statusas, 17 prašymų suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą. Antrinė valstybės garantuojama teisinė pagalba pagal Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 12 straipsnio 18 punktą buvo suteikta 9 asmenims pagal 16 jų pateiktų prašymų. 2024 m. antrinė teisinė pagalba buvo suteikta 5 asmenims, 2023 m. tokia teisinė pagalba suteikta taip pat 5 asmenims, turintiems pranešėjo statusą.

4. Pranešėjų konsultavimo linija

Vidaus tyrimų skyriaus atstovai teikia konsultacijas asmenims, skambinantiesiems pranešėjų konsultavimo linija. Pranešėjų konsultavimo linija 2025 m. suteikta 280 konsultacijų, 2024 m. – 258 konsultacijos, 2023 m. suteiktos 259 konsultacijos.

2023-2025 m. pranešėjų konsultavimo linija suteiktos konsultacijos

5. PAĮ sklaida, nuostatų aiškinimas, mokymai ir renginiai

5.1. Vidaus tyrimų skyriaus atstovų veikla teikiant metodinę pagalbą įgyvendinant Pranešėjų apsaugos įstatymą.

2025 m. Vidaus tyrimų skyriaus atstovai:

1) surengė 49 mokymus viešojo ir privataus sektoriaus įstaigų darbuotojams apie pranešėjų apsaugos institutą. Mokymuose dalyvavo sveikatos apsaugos sektoriaus darbuotojai, savivaldybių ir joms pavaldžių įstaigų darbuotojai, finansų, ekonomikos ir aplinkos apsaugos sektoriaus darbuotojai, ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų bei statutinių institucijų darbuotojai, valstybės valdomų ir kitų akcinių bendrovių darbuotojai, uždaryjū akcinių bendrovių darbuotojai bei priežiūros ir kontrolės institucijų darbuotojai;

2) skaitė paskaitą Mykolo Romerio universiteto studentams;

3) organizavo renginį „Pranešėjų apsaugos forumas 2025“, kurio tikslas buvo pristatyti atlikto tyrimo sveikatos apsaugos įstaigose rezultatus bei apžvelgti, kaip turi būti įdiegti vidiniai informacijos apie pažeidimus teikimo kanalai;

4) dalyvavo 5 susitikimuose su užsienio svečiais, kurių metu pristatė pranešėjų apsaugos institutą. Susitikimai vyko su Bosnijos ir Hercegovinos, Moldovos, Ispanijos, Bulgarijos, Armėnijos, Sakartvelo, Ukrainos, Juodkalnijos ir kt. šalių pareigūnais, viešojo ir nevyriausybinių sektoriaus vadovais, pilietinių visuomenių organizacijų vadovais;

5) dalyvavo darbiniuose susitikimuose su viešojo ir privataus sektoriaus įstaigomis, kuriuose buvo vertinamas vidinių kanalų veikimas, teikiamos rekomendacijos dėl veiklos tobulinimo;

6) bendradarbiaujant su VŠĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“ surengė viešojo ir privataus sektorių atstovų diskusiją pranešėjų apsaugos klausimais;

7) organizavo vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų, veikiančių sveikatos priežiūros įstaigose, tyrimą. Šio tyrimo tikslas – įvertinti, kaip 100 didžiausių Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigų įgyvendina pranešėjų apsaugą, ir pateikti rekomendacijas dėl vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų veiklos tobulinimo.

2025 m. mokymuose ir paskaitose apie pranešėjų apsaugos institutą dalyvavo 7120 asmenų, atstovavusių įvairioms viešojo ir privataus sektoriaus veiklos sritims.

5.2. Vidaus tyrimų skyriaus atstovų veikla įgyvendinant pranešėjų apsaugą užsienio šalių/tarptautinėse institucijose.

2025 m. Vidaus tyrimų skyriaus atstovai:

1) tęsė dalyvavimą NEIWA (Europos vientisumo ir pranešėjų apsaugą užtikrinančių institucijų tinklo) veikloje. 2025 m. įvyko 5 susitikimai;

2) dalyvavo „Transparency International Latvija“ (Delna) organizuotoje tarptautinėje konferencijoje Rygoje, skirtoje pranešėjų vaidmeniui stiprinant gero valdymo principus ir ginant viešąjį interesą, bei dalyvavo panelinėje diskusijoje apie konfidencialios informacijos ir viešojo intereso suderinimą pranešėjų apsaugoje;

3) EBPO kvietimu dalyvavo Ukrainoje vykusioje tarptautinėje ACREC ir NACP organizuotoje konferencijoje apie pranešėjų apsaugos sistemą, kur pristatė EBPO atlikto Ukrainos vertinimo rezultatus ir aptarė tarptautinius pranešėjų apsaugos standartus bei rekomendacijas;

4) Briuselyje dalyvavo Tarptautinėje Europos pranešėjų konferencijoje „Paths of Cooperation Towards Integrity“, kurią organizavo Europos pranešėjų institutas (EWI), NEIWA, „Transparency International“ ir Europos Komisijos partneriai, ir skaitė pranešimą apie pranešėjų apsaugos instituto viešinimo svarbą, pristatant Lietuvos patirtį;

5) dalyvavo EBPO Korupcijos prevencijos tinkle ir prisidėjo prie Ukrainos stebėsenos proceso pagal 5-ąją Stambulo korupcijos prevencijos veiksmų planą.

6. Pranešėjų apsaugos instituto viešinimo kampanija

2025 m. buvo tęsiama 2023 m. pradėta pranešėjų apsaugos viešinimo kampanija. 2025 m. įgyvendintos šios priemonės:

1) reklama ant viešojo transporto. Vilniuje ir Kaune 2025 m. balandžio-birželio mėnesiais važinėjo autobusas su pranešėjų apsaugos reklama;

2) informacinio vaizdo siužeto gamyba. Buvo pagamintas 30 sekundžių video klipas, kuris transliuojamas Generalinėje prokuratūroje esančiame ekrane, taip pat video klipas bus rodomas per nacionalinę televiziją 2026 m. vasario mėnesį;

3) pranešėjų apsaugos instituto reklama *15min.lt* internetiniame portale (30 sekundžių video klipo bei reklaminių skydelių transliacija).

Vidaus tyrimų skyriaus
vyriausiasis prokuroras

Kastytis Šikšnys